

Voorzitter

Eerste Kamer. Zeer lang hebt u deel uitgemaakt van deze Kamer. U schreef het reeds: vanaf 1972, met een onderbreking in de jaren tachtig van enkele jaren voor het staatssecretariaat van Volksgezondheid, Welzijn en Cultuur.

In deze Kamer hebt u zich met zeer vele zaken beziggehouden. U bent lid geweest van de commissie voor de Rijksuitgaven, de commissie voor Onderwijs en Wetenschappen, thans de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. In die commissie en op dat terrein bent u jarenlang voor wat betreft het wetenschappelijk onderwijs eerste woordvoerder geweest. U bent lid geweest van de commissie voor de Volksgezondheid. Zowel vóór uw staatssecretariaat als daarna hebt u zich op dat terrein bewogen. Het staatssecretariaat zelf spreekt voor zich. U bent lid geweest van de commissie voor de Werkwijze der Kamer.

U hebt nog een tweetal activiteiten ontplooid die voor deze Kamer van niet geringe betekenis zijn. Vanaf 3 oktober 1989 was u tweede ondervoorzitter van de Kamer. In die kwaliteit heeft u in het Presidium een belangrijke bijdrage geleverd aan het reilen en zeilen in de Kamer in de afgelopen jaren. Ik wil in dit verband in het bijzonder noemen uw voorzitterschap van de commissie Emolumenten leden Tweede Kamer, in de wandeling de commissie-Dees geheten. Het gaat daar om onze rechtspositie. En die rechtspositie, omdat het over onszelf gaat, vereist in verhouding tot andere dat meer dan ooit puntjes op de i worden gezet, opdat de openbare verantwoording in deze zaal op een juiste en correcte manier kan plaatsvinden.

Wat mij door de tijd heen is opgevallen, is dat u het werk in die commissie heel precies deed; soms, dacht ik, tot op de laatste cent nauwkeurig. Maar één ding was wel duidelijk: wanneer er een advies uit de commissie kwam, was dat een advies waar op afgegaan kon worden, niet alleen door het Presidium, maar doorgaans ook in deze Kamer.

Daarnaast bent u lid geweest van de Raadgevende vergadering van de Raad van Europa en de Westeuropese Unie. En u bent lid geweest van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad, waarvan in de jaren 1993 en 1994 als voorzitter. Op die manier kon ik u ook voluit mijn

collega noemen. Wat mij is opgevallen doordat de Beneluxraad in die periode hier vergaderde, was dat u het voorzitterschap van die raad met veel enthousiasme en overtuiging hebt uitgeoefend en daarmee ook op waardige wijze deze Kamer in de Interparlementaire Beneluxraad hebt vertegenwoordigd.

Mij is ook gemeld dat u lid bent geweest van de vaste commissie voor Defensie. Ik heb er diep over nagedacht of ik een heldendaad op dat terrein zou kunnen melden, maar daar ben ik nog niet in geslaagd. Ik troost mij met de gedachte dat uw lidmaatschap aan de overzijde misschien op dit punt nog enig perspectief biedt.

Het ga u daar goed, collega. Dank voor alles wat u voor ons hebt gedaan.

(Applaus)

De **voorzitter**: Van dit ontslag is mededeling gedaan aan de voorzitter van het Centraal stembureau en aan de minister van Binnenlandse Zaken.

De overige ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan voor de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Ik geef het woord aan het lid V.A.M. van der Burg tot het uitbrengen van verslag namens de commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbriefven.

De heer **Van der Burg**, voorzitter der commissie: Mijnheer de voorzitter! De commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbriefven heeft de eer u te rapporteren dat zij, na onderzoek van de in haar handen gestelde stukken, eenparig tot de conclusie is gekomen dat de heer C. Bremmer te Voorschoten terecht benoemd is verklaard tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De commissie heeft derhalve de eer voor te stellen, hem als lid der Kamer toe te laten, nadat hij de bij de wet van 27 februari 1992, Stb. 120, voorgeschreven eden zal hebben afgelegd.

De commissie verzoekt u, de Kamer voor te stellen, het volledige rapport in de Handelingen op te nemen.

De **voorzitter**: Ik bedank namens de Kamer de commissie voor haar verslag en stel voor, dienovereenkomstig te besluiten.

Daartoe wordt besloten.

(Het rapport is opgenomen aan het eind van deze weekeditie.)¹

De **voorzitter**: De heer Bremmer is in het gebouw der Kamer aanwezig. Ik verzoek de heer griffier hem binnen te leiden.

Nadat de heer Bremmer door de griffier is binnengeleid, legt hij in handen van de voorzitter de bij de wet voorgeschreven eden af.

De **voorzitter**: Ik wens u geluk met uw benoeming en verzoek u, de presentielijst te tekenen en in ons midden plaats te nemen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Op verzoek van de CDA-fractie benoem ik in:

- de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen het lid Bremmer tot lid in de bestaande vacature;
- de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport, het lid Bremmer tot plv. lid in de bestaande vacature;
- de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken het lid Bremmer tot plv. lid in de bestaande vacature;
- de vaste commissie voor Justitie het lid Bremmer tot plv. lid in de bestaande vacature;
- de algemene commissie voor Europese Zaken het lid Deetman tot plv. lid in de bestaande vacature;
- de vaste commissie voor Defensie het lid Wolters tot lid in de bestaande vacature;
- de vaste commissie voor Financiën het lid De Hoop Scheffer tot plv. lid in de bestaande vacature.

Het woord is aan mevrouw Sterk.

Mevrouw **Sterk** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De krant van vandaag bericht ons dat ten minste 10.000 personen met een geestelijke handicap, meervoudig gehandicapten, bewoners van verpleegtehuizen en enkele speciale voorzieningen op

Voorzitter

1 januari 1996 hun vervoersvergoeding kwijtraken. Bij de invoering van de Wet voorzieningen gehandicapten blijkt of lijkt niet voorzien te zijn geweest dat in zo groten getale gehandicapten, die vroeger via de GMD op kosten van de Algemene arbeidsongeschiktheidswet een vervoersvoorziening kregen, nu tussen de wal en het schip dreigen te vallen.

De fractie van de Partij van de Arbeid vraagt daarom dringend aan staatssecretaris Terpstra, en zo nodig aan haar collega's, om de Kamer in een brief uiteen te zetten op welke wijze zij oplossingen wil realiseren voor de financiering van het vervoer van gehandicapten die in een AWBZ-instelling verblijven. Hoewel deze problematiek naar verwachting ook bij de evaluatie van de WVG naar voren zal komen, denken wij dat daar niet op gewacht kan worden. Er is de fractie van de Partij van de Arbeid veel aan gelegen dat de voorstellen de Kamer op tijd bereiken, zodat er per 1 januari 1996 een oplossing is.

De heer **Fermina** (D66): Voorzitter! De fractie van D66 ondersteunt van harte het voorstel van mevrouw Sterk. Ook de fractie van D66 vraagt zo snel mogelijk helderheid omtrent de WVG-voorzieningen, specifiek met betrekking tot de vervoerskosten van de bewoners van de AWBZ-instellingen. Gezien de uitspraken van de minister van Sociale Zaken van gisteravond, dat er iets mis is gegaan tijdens de behandeling van de WVG in mei 1993, en dat er zo spoedig mogelijk een oplossing voor de problemen dient te komen, verzoeken wij staatssecretaris Terpstra en minister Melkert zo spoedig mogelijk de Kamer duidelijkheid te geven over wat er is misgegaan en in welke richting een oplossing voor het probleem gezocht moet worden. Hierbij moet in ogenschouw worden genomen dat ook de Partij van de Arbeid indertijd akkoord is gegaan met de Wet voorzieningen gehandicapten en de bijbehorende decentralisatie naar de gemeenten toe.

Mevrouw **Bijleveld-Schouten** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik wil het verzoek op zichzelf steunen, ofschoon het niet allemaal nieuwe feiten zijn. Een aantal zaken is onder ogen gezien bij de totstandkoming van de Wet voorzieningen gehandi-

capten. Ik wil het verzoek graag steunen en ik wil ook een duidelijke reactie van de minister van Sociale Zaken horen op dit punt. Het gaat hier immers om een gecombineerde verantwoordelijkheid. Ik wil erop aandringen spoed te maken met een volledige evaluatie van de WVG, om in zijn totaliteit over het onderwerp te kunnen spreken.

De heer **Rosenmöller** (GroenLinks): Voorzitter! Namens de fractie van GroenLinks sluit ik aan bij het verzoek en ook bij de kanttekening van mevrouw Bijleveld. In het debat hebben wij een aantal van deze dingen voorzien. Desalniettemin heeft de minister van Sociale Zaken gisteren gemeld dat hij zich wil inzetten om het vraagstuk van een oplossing te voorzien. Ik neem aan dat dit voor het hele kabinet geldt. Ik hoop dat de belofte spoedig wordt ingelost.

Mevrouw **J.M. de Vries** (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie sluit zich aan bij het verzoek van mevrouw Sterk om een brief en bij de kanttekening van de CDA-fractie dat de wet spoedig dient te worden geëvalueerd.

Mevrouw **Nijpels-Hezemans** (AOV): Voorzitter! De AOV-fractie ondersteunt van harte het verzoek van de PvdA-fractie en de aanvullingen die anderen daarop hebben gegeven.

De heer **Leerkes** (Unie 55+): Voorzitter! Ook ik ondersteun van harte het verzoek om een brief dat de PvdA-fractie heeft gedaan. Ik wil de minister vragen of hem een termijn voor ogen staat waarop die problemen kunnen worden opgelost en of aanpassingen van de Wet voorzieningen gehandicapten in aantocht zijn. Ook vraag ik aandacht voor bewoners van AWBZ-instellingen die dit jaar geen vergoedingen krijgen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Rosenmöller.

De heer **Rosenmöller** (GroenLinks): Voorzitter! Vorige week heb ik bij de

regeling van werkzaamheden namens een aantal fracties de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gevraagd om een brief over de problematiek die is ontstaan door de zeer gebrekkige naleving van de Wet bevordering evenredige arbeidsdeelname allochtonen. Die brief hebben wij vanochtend ontvangen en daarvoor dank ik de minister. Namens de regeringsfracties en namens de fracties van het CDA en het GPV ± misschien willen andere fracties zich daarbij nog aansluiten ± verzoek ik u deze brief toe te voegen aan de agenda voor de plenaire vergadering, zo mogelijk nog deze week en anders begin volgende week, rekening houdend met de agenda's van alle betrokkenen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, conform het verzoek van de heer Rosenmöller te beslissen en de spreektijden te bepalen op maximaal vijf minuten per fractie.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: In de loop van de middag zal ik aangeven wanneer dit onderwerp in de kameragenda kan worden ingepast.

Het woord is aan de heer Apostolou.

De heer **Apostolou** (PvdA): Voorzitter! Afgelopen week hebben wij overleg gevoerd met de minister van Binnenlandse Zaken over het decoratiestelsel. In het overleg bleek dat er in ieder geval over één onderwerp verschil van mening bestaat, namelijk het automatisch verlenen van onderscheidingen aan volksvertegenwoordigers en bewindslieden. Ik wens daarover een uitspraak van de Kamer en verzoek u daarom het verslag van dat overleg op de agenda van de Kamer te zetten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aan het verzoek te voldoen en dit punt aan de agenda van deze week toe te voegen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Vos.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Voorzitter! Op 22 mei jl. heeft de Ecofin-raad plaatsgevonden. Naar

Voorzitter

aanleiding van deze bijeenkomst zijn in de pers alarmerende berichten verschenen over de energieheffing. Het Algemeen Dagblad en het Agrarisch Dagblad melden dat het commissievoorstel dat aan individuele lidstaten de mogelijkheid zou geven om per 1 januari 1996 een regulerende energieheffing in te voeren, stuit op verzet van Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Beide kranten trekken daaruit de conclusie dat de energieheffing hiermee in ieder geval voorlopig van de baan is. Uit het verslag van de Ecofin-raad dat wij van de minister van Financiën hebben ontvangen, blijkt evenwel niets van een eventuele blokkade van het commissievoorstel door een aantal lidstaten. Graag zou ik dan ook van de minister van Financiën op korte termijn een brief ontvangen, waarin hij helderheid verschaft over de thans ontstane situatie. In ieder geval moet deze brief antwoord geven op de volgende vragen.

Zijn de berichten juist dat een aantal lidstaten een blokkade heeft opgeworpen tegen het commissievoorstel dat lidstaten per 1 januari 1996 de mogelijkheid geeft een energieheffing in te voeren? Is het voorstel hiermee, in ieder geval voorlopig, van de agenda? Zo ja, heeft dit dan consequenties voor de voorgenomen invoering per 1 januari van de regulerende energieheffing in Nederland?

Graag verneem ik verder van de minister of de voorbereiding van het wetsvoorstel waarin de energieheffing wordt geregeld, nog volgens planning verloopt en of alle noodzakelijke stappen nog voor 1 januari gezet kunnen worden.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van orde.

Vragen van het lid Heerma aan de minister-president en de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, over **de prestatiebeurs**.

□

De heer **Heerma** (PvdA): Mijnheer de

voorzitter! Het kabinet en zijn beleid hebben in de afgelopen twee weken averij opgelopen in de Eerste Kamer. Drie wetsvoorstellen van deze coalitie ondervonden daar onvoldoende steun. Enkele leden van regeringspartijen steunden die wetsvoorstellen niet en gaven op die manier invulling aan het dualisme zoals dat onder deze coalitie geldt. Ik doel op het wetsvoorstel inzake de gemeentelijke herindeling van Den Bosch en Rosmalen dat als gevolg van onvoldoende steun de ijskast is ingegaan, voorlopig of definitief. Daarnaast duid ik op het wetsvoorstel betreffende de individuele huursubsidie (IHS) als compensatie voor de forse bezuinigingen op de kinderbijslag. Voor dat wetsvoorstel was er de vorige week geen meerderheid te vinden; gisteren is het bij herstemming met de hakken over de sloot gekomen.

Meer in het bijzonder noem ik het derde wetsvoorstel, dat over de prestatiebeurs handelt. Dit is een van de kernwetsvoorstellen van dit kabinet en het regeerakkoord. Ik wil de bewindslieden hierover enkele vragen stellen. Ik mag aannemen dat er, na het verwerpen van dit wetsvoorstel, met betrekking tot het nieuwe cursusjaar geen gevolgen zijn voor de studenten en hun ouders. Bij het heraantreden van de minister van OCW in de zomer van 1994 hebben wij met hem over zijn visie gediscussieerd. Die discussie is herinnering roepend, vraag ik hem hoe hij, na het verwerpen van dit wetsvoorstel, zijn politieke toekomst ziet. Neemt hij dit voor zijn verantwoording?

Voorts vraag ik het kabinet hoe het staat met de houdbaarheid van de financiële paragraaf van het regeerakkoord nu er in de dekking daarvan in structurele zin een gat is geschoten van 1000 mln., 1 mld. Wat zijn hiervan de gevolgen voor de lopende begroting en voor de begroting voor 1996? Wie moet de gevolgen hiervan dragen? Is dat de minister van OCW, zoals de heer Van der Ploeg heeft gesteld, of zit het anders?

Voorzitter! Ik mag veronderstellen dat de minister van OCW bereid is om, gelet op de nu ontstane politieke situatie, ten principale een discussie aan te gaan over de toekomst van de studiefinanciering.

□

Minister **Kok**: Mijnheer de voorzitter! Ik hoop van harte dat het wetsvoorstel betreffende de samenvoeging van een aantal gemeenten in Noord-Brabant niet in de ijskast is beland om daarin langdurig te verblijven. Het kabinet zal er alles aan doen om het tijdig in de Eerste Kamer, in haar nieuwe samenstelling, aan de orde te hebben. Gelukkig is het wetsvoorstel betreffende de IHS-kindertabel met een kleine meerderheid aanvaard.

Het wetsvoorstel inzake de prestatiebeurs is gisteren door de Eerste Kamer met de kleinst mogelijke meerderheid afgestemd. Dat is een voor ons onverwachte en zeer ernstige gebeurtenis. Op de radio hoorde ik gisteren dat de heer Heerma dit betitelde als een doelpunt voor de oppositie. Welnu, proficiat daarmee. Voorzitter! De heer Heerma zal het mij niet kwalijk nemen dat ik op grond van de geest en de letter van het regeerakkoord alles zal blijven doen om te bevorderen dat deze schade zoveel mogelijk beperkt blijft. Dat betekent dat wij in de eerste plaats voluit achter de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen staan. Immers, zijn politieke toekomst en zijn prestige zijn niet in het geding. In de tweede plaats moeten wij ervoor zorgen dat de studiefinanciering, als onderdeel van de omvangrijke begroting van OCW, in de best mogelijke mate een bijdrage levert aan de noodzakelijke besparingen. In het regeerakkoord is namelijk heel bewust uitgesproken dat op de rest van de onderwijsuitgaven, basisonderwijs en voortgezet onderwijs, niet bezuinigd wordt. Als het CDA omdat het de prestatiebeurs afwees daar wel bezuinigingen wil doorvoeren, hoor ik dat graag.

Overigens zal het kabinet zich nu natuurlijk beraden op de ontstane situatie. Vooruitlopend daarop vereist het niet zoveel fantasie om te veronderstellen, dat wij zullen moeten proberen de weerstand van degenen in de Eerste Kamer die vonden dat er van een te snelle invoering sprake was, te breken door in lijn met het aanvankelijke wetsvoorstel te pogen tot invoering van een vergelijkbaar wetsvoorstel per 1 september 1996 te komen.

Dan zijn er natuurlijk budgettaire problemen, ook als wij intussen een oplossing vinden om de schade te